

EL: POBLE: CATALÀ

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIÓS IBÈRIQUES . 4 pessetes trimestre
PAÍSOS D'UNIÓ POSTAL 9 pessetes trimestre

ANY V

Barcelona, dilluns 24 de febrer de 1908

NÚM. 733

PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA
CATALUNYA Y NACIÓS IBÈRIQUES . 5'00 pessetes trimestre
BARCELONA 1'50 pessetes cada més

Cts. 5

EMULSIO FORCADA

ROBUSTINA
DURAN Y ESPAÑA**EFICACIA IMMEDIATA**
en Anemia, Neurosis, Depresions
nerviosas, Clorosis, Debilitat, Atopia
gàstrica, Escrofulosiame... Dipòsit Far-
macies de Santcugat, Rambla Centre, de-
vant del Lleó, y de Durà i España,
València, núm. 278; direcció Ensenxat, al
peu del Passeig de Gracia.

PASTILLAS MORELLO

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Ronda Sant Pere * 8 *LLAGUES A LES CAMES Curset radical per nous procedi-
ments.—Dr. J. GRAU
SULÉ.—Consulta de tres a cinc.—Gobernador, 13, principal.

Material Fotogràfic

RIBA, s. en C.**PLAQUES ILFORD SPECIAL RAPID**

Especials pera exposicions rapidíssimes en el taller, temps ràpid, y instantànies.

PLAQUES ILFORD MONARCH

La placa més ràpida del món, molt fina y de resultats vigorosos

Última novetat **VERASCOP RICHARD**

MODEL 1907

El Taxiphote Richard

MODÈL 1907

Plaça Catalunya, 20 • Barcelona

POLICLÍNICA.-CARME, 21 Dr. R. DEGOLLADA, malalties de la dona y paris. De nou a deu y de set a vuit. — Dr. M. VILLAR, malalties internes. De onze a dotze y de cinc a sis. — Dr. S. VENTOSA, garganta, nas y oido. De deu a onze y de sis a set.

DE NOSTRA COLABORACIÓ

Catalunya y el vot corporatiu

Així ja's pot assenyalar: Catalunya senyora, la de la Solidaritat triomfant y gloriosa, rebujita ab veiemencial' vot corporatiu que en Maura y la seva ellementa volen imposarnos per conservar el poder y l'influència d'una nova oligarquia conservadora que faria possible'l retorn a la vida pública d'homes carats, d'homes ab ànima eaciquista, fia algunes anys separats, pel voler del nostre poble, de tota influència política-social.

Quan en Carner, des de la tribuna del Centre Nacionalista Republicà, aixíxa se vau patriòticament en contra del sufragi corporatiu establegit en la llei den Maura, per creure y entendre que significava una punyalada fonda a la sobirania de la Catalunya solidaria, se prodí dins de casa nostra un trist moviment de protesta y de similitud indignació. Els conservadors de la Lliga Regionalista, dirigits per en Cambó y en Prat de la Riba—dos noms ilustres—escometen an en Carner, brillantment, primer, en Rodés y l'Hurtado, després, han anat ferint de mort el vot corporatiu den Maura. Y tots bé: al parlar en Carner ab sa paraula vibrant y sugestiva, ab la seva argumentació solida y precisa, a l'embestit contra l'oligarquia maurista qual actuació futura liur, ab frases tant insidioses com aquelles qui no defensi el vot corporatiu (en den Maura) serà tot lo que's vulgu.

Ara estem ja en plena lluita. La discussió d'el article 36 ha començat y en Carner, brillantment, primer, en Rodés y l'Hurtado, després, han anat ferint de mort el vot corporatiu den Maura. Y tots bé: al parlar en Carner ab sa paraula vibrant y sugestiva, ab la seva argumentació solida y precisa, a l'embestit contra l'oligarquia maurista qual actuació futura liur, ab frases tant insidioses com aquelles qui no defensi el vot corporatiu (en den Maura) serà tot lo que's vulgu.

Heusquè perquè tot el Congrés s'extermi bol escollint la màgia oració den Carner; heusquè perquè majoritària y oposicions se sentiren presses de fonda emoció: l'emoció que caua sempre, fins als més buids de cor, la paraula clara, senesa y acusadora de tot un poble.

Y ara, precisament, al votar l'esmena que tant brillantment defensà en Jaume Carner, s'ha vist ben clar si era el del sufragi un problema fictici, un joc de liberts y reacionaris, un simple punt do-

ceix que existí sempre entre representants y representants, pera restablir—com deia en Cambó en sa conferència donada a la Lliga el dia 11 de janer passat—aquests corrent armònics, aquests forcs que es la base del nostre prestigi al Parlament y que naix de nostra constant relació ab els electors, ab el poble que's ha donat l'acta.

Per això els diputats solidaris, nacionals, demòcrates y republicans, que teuen una fe absoluta en el nostre poble,

no s'acontentaren ab fer sentir sa paraula en el saló d'actes d'un casino polític; que mai la veu y l'entusiasme d'uns quants amics pot ni deu confondre la veu d'un poble, ab la veu d'una solidaritat de catalans. Y corren les omarques de la nostra terra estimada, celebrant actes públics en els quals la gentada atapada en els locals més espallosos ratificava'l pensament dels nostres diputats y els emprenyia a defensarlo ab braç y voluntat incomparable, se poderen convencer els elegits pel poble de que tot Catalonia, la Catalunya nacionalista y solidaria que no està adorita a cap escenacle o capella; que la que reb els altres pures de les nostres montanyes y sent les fabriconsocials de les urbs modernes, no vola que's seu representants, els per ella votats mitjançant el sufragi universal directe, se deixessin arrebassar per en Maura l'arma valerosa y decisiva mercès a la qual s'havia desfuit l'antic eaciquisme y havia nascut, ab plenitud de vida, Solidaritat catalana.

Ara estem ja en plena lluita. La discussió d'el article 36 ha començat y en Carner, brillantment, primer, en Rodés y l'Hurtado, després, han anat ferint de mort el vot corporatiu den Maura. Y tots bé: al parlar en Carner ab sa paraula vibrant y sugestiva, ab la seva argumentació solida y precisa, a l'embestit contra l'oligarquia maurista qual actuació futura liur, ab frases tant insidioses com aquelles qui no defensi el vot corporatiu (en den Maura) serà tot lo que's vulgu.

Y ara, precisament, al votar l'esmena que tant brillantment defensà en Jaume Carner, s'ha vist ben clar si era el del sufragi un problema fictici, un joc de liberts y reacionaris, un simple punt do-

cceix que existí sempre entre representants y representants, pera restablir—com deia en Cambó en sa conferència donada a la Lliga el dia 11 de janer passat—aquests corrent armònics, aquests forcs que es la base del nostre prestigi al Parlament y que naix de nostra constant relació ab els electors, ab el poble que's ha donat l'acta.

Per això els diputats solidaris, nacionals, demòcrates y republicans, que teuen una fe absoluta en el nostre poble,

no s'acontentaren ab fer sentir sa paraula en el saló d'actes d'un casino polític;

que mai la veu y l'entusiasme d'uns quants amics pot ni deu confondre la veu d'un poble, ab la veu d'una solidaritat de catalans. Y corren les omarques de la nostra terra estimada, celebrant actes públics en els locals més espallosos ratificava'l pensament dels nostres diputats y els emprenyia a defensarlo ab braç y voluntat incomparable, se poderen convencer els elegits pel poble de que tot Catalonia, la Catalunya nationalista y solidaria que no està adorita a cap escenacle o capella; que la que reb els altres pures de les nostres montanyes y sent les fabriconsocials de les urbs modernes, no vola que's seu representants, els per ella votats mitjançant el sufragi universal directe, se deixessin arrebassar per en Maura l'arma valerosa y decisiva mercès a la qual s'havia desfuit l'antic eaciquisme y havia nascut, ab plenitud de vida, Solidaritat catalana.

Ara estem ja en plena lluita. La discussió d'el article 36 ha començat y en Carner, brillantment, primer, en Rodés y l'Hurtado, després, han anat ferint de mort el vot corporatiu den Maura. Y tots bé: al parlar en Carner ab sa paraula vibrant y sugestiva, ab la seva argumentació solida y precisa, a l'embestit contra l'oligarquia maurista qual actuació futura liur, ab frases tant insidioses com aquelles qui no defensi el vot corporatiu (en den Maura) serà tot lo que's vulgu.

Y ara, precisament, al votar l'esmena que tant brillantment defensà en Jaume Carner, s'ha vist ben clar si era el del sufragi un problema fictici, un joc de liberts y reacionaris, un simple punt do-

D'OLI PUR DE FETGE DE BACALLÀ Y GLICEROFOSFATS

Gran reconstituent pera nois débils, desganats, fluixos de cames y tardans a caminar, y pera escrofulusos, flacs, desnodrits, anémicas y debilitats. L'única a la que per son mérit ha lloreatjat ab un premi el Colegi de Farmacèutics de Barcelona.

El señor Monegal a la presó

El nostre amic don Trinitat Monegal, que com saben nostres llegidors està complint la condemna que li fou imposta per un tribunal militar, ha rebut d'ensé que està a la presó Model innombrables visites.

No tractarem de citar a totes les personalitats distingides y a les comissions de centres y de periódicos nacionalistes de dins y de fora de Barcelona, que han anat a saludar al señor Monegal, però què la lista se farà exhaustivament llarga; esmentarem sols la presència dels diputats senyors Sunol y Ventosa, del diputat provincial señor Gubert, del president de l'Unió Catalana doctor Marià i Julià, de casi tots els individus de la Directoria del C. N. R., de les Junes del C. N. R. de districte, etc, etc. Basti dir que la manifestació de simpatia tributada a nostre amic, al molt del seu empresonament, ha estat sincera y esplèndida com mereixen els bons serveis prestats per a ell a Catalunya, y com pot esperar-se del companyerisme y del vincle de germanor que existeixen entre els diputats solidaris: en Cambó, en Ràvolta y en Rovira.

La voluntat de Catalunya en aquest plei del sufragi ha quedat, doncs, eloquientment manifestada: els homes de la Lliga també. Ells soles, tots sols, tres únics diputats catalans, han votat a en Maura, separants per una qüestió que havien calificat de «doctrina» de la bona companyia dels demés representants de Solidaritat.

Tenen dret a ferho? En el terreny del fet es innegable; però jo crec que nosaltres—tant injustament bescantats per la nostra companyia pera sufragi—tenim també dret de ferho així constar, tot desplorant que els conservadors regionalistes fins ara actualistes, realistes, practiques, positivistes, s'emprenyin per doctrinariisme en induir (1) a en Maura a que sostingui el vot corporatiu, contràriament al pensament de la majoria dels catalans, contràriament al seu empresonament, que està sincera y esplèndida com mereixen els bons serveis prestats per a ell a Catalunya, y com pot esperar-se del companyerisme y del vincle de germanor que existeixen entre els diputats solidaris.

Aquest detall donarà idea de la justificació d'efecte dispensada al nostre distingut col·laborador.

El señor Monegal, vivament emocionat, agraf coratament a tots l'atenció, remerciant ab paraules plenes de sinceritat.

SPORTULA

Catalunya "exteriorista,"

E meu amic Maezú ha escrit, un dia d'aquests dies, com a prova de que Catalunya no té una tradició imperialista ni aventurera, sinó un carácter retret y aficionat al conreu únic del pròpiti jardí: «El gran imperialista de Catalunya, el rey don Jaime, fué aragonés; su filósofo mundial, Raimundo Llull, fué mallorquí.»

Però: més en Jaume I fou aragonés, ni en Ramon Llull fou mallorquí. Si es pel natural, que no té importància ètnica, Jaume I fou provensal; si es per l'origen, fou perfectament català; si es per la naturalesa personal, per la llengua en que parlà y escrigué, fou encara més català, fou la primera encarnació personal històrica de Catalunya. Quines són les seves grans processos? La conquesta de Mallorca? Exclusivament una empresa catalana. La de València? Catalana encara, casi exclusivament de lleidatans. La de Murcia fou pera Castella. La més alta representació de Jaume I com a governant fou obra catalana, sobre tot barcelonina. La veu en que avui encara se parla, en el mateix «Llibre dels feits,» o crònica, es veu catalana per excelencia.

Y Ramon Llull? Fill de pare català, nasqué ocasionalment en Mallorca, però es produí una completa transformació en el seu estil i en el seu pensament, que es manifesten en la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisament quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va esser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisament quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada, els seus caràcters foren oposats en tota la vigorosa cavalleria ideal d'aquell gran varò. Y el que això diu sobre la seva extensa acció, la seva obra, foren la concòrdia més forta de la catalanitat. Y precisamente quan, ab el temps, la diversitat mallorquina va ser formada

Plana literaria d' "El Poble Català,"

LLETRES CATALANES

Un llibre de Rondalles

Una idea felix ha tingut la «Biblioteca Juventut» ab el seu projecte de publicar una esquella colecció de Contes de tots els pobles i ciutats dels Països Catalans, fent alternar les traduccions dels models clàssics de literatura extrangera amb les produccions originals de la nostra llengua. Y ab gran auro ha inaugurat la tasca ab la publicació dels celebres «Contes de ma mère l'Oye», dan Perrault, traduits deliciosament pels senyors Via y Martí, ab boniques ilustracions de l'Apel·les Mestres.

Aquí ont l'estudi de les tradicions i llegendes populars de l'antiguitat tenen tant pacients devots, aquí ont l'exhumació artística del folk-lore ha constituit una de les manifestacions més permanentes de la nostra activitat literària en temps que una de les característiques més accentuades de l'espirit informador de la nostra renaixença en un dels seus múltiples aspectes, una traducció dels Contes de Perrault com el recentment publicada, que's pot considerar com definitiva, té un gran valor d'actualitat. La lectura que vino de fer de la traducció catalana d'aquests petits *chefs-d'œuvre*, han estat no solament la delícia de la nostra infantesa, ans també un dels primers despertadors i educadors del nostre sentit estètic, m'ha fet l'efecte de una il·lòss viva i difusa molt operativament donada a la vulgaritat, y maneres de sentit artístic que regnen en la generalitat de les transcripcions de contes populars que s'han publicat y se publican en llibres y revistes de la nostra terra.

Entre nosaltres el folklorista es un general un bon senyor dotat únicament de una constància y olfatz admirables per descobrir per tots els llogarets més apartats de la terra els caus de totes les veles en estat fossil, sibílies selvàtiques que guarden als rocellos cobejans, com un tesor legendarí condemnats desapareixer, els oracles de l'inspiració milenaria del poble poeta y saül. La sibília parla, y barreja amb l'or purissim de la posada eterna y universal servada de generació en generació en l'àlumna del poble, omplint els buits que ha deixat la rúbia societat de les llegendes altres temps rives, interpos en el seu relat tota mena de plàtunits y divagacions, sediments corromputs que al travars del temps diposita la corrent de l'espirit vulgar darrunt les cristallitzacions nitides y perennials de la poesia popular. Però el nostre folklorista no ho adverteix; y com el colecionador naturalista que no fa més que col·lectar les plantas o l'insectes y posarlos en el lloc corresponent en la seva vitrina, així aquells transcriu en tota la integratitud de l'Admiració, essència de l'infantesa, y que es, segons frase de Goethe, «el punt més alt ont pot arribar el nostre esperit.»

MANUEL DE MONTOLIU

Ma filla Irene

No sab ningú, ma filla benamada, el secret nostre, que en el cor guardo morta to creuen tots y soterrada, y encara vius y halenes pera mi.

Vens amorosa encara tots els dies com benèfica fada, a mon capell; veus amorosa encara com soles, y en desporta la tua angelical.

Balxes a l'hort y cuixes les millors roses, tremoixes de goig y de plor, y en la taula en que escriu el ramell pose, que la cambra perfuma y tot mon ser.

T'euig sempre pensativa y salades, s'han tornat raigs de sols tots cabells rullits, brilla ton front com alba lluminosa, y claritat major ompli tots ells.

T'euig sempre comunes y salades, y sense dirme res, m'estàs parlant; tot lo que vols, ho lloix en la mirada, y tot es doy y pur, tot es bo y sant.

T'euig al món divina Providència? T'euig ser mon seny ensonador? E' illustró engonyosa la presència? E' verdader miracle de l'amor?

Vius encara la vida que ans vivies? Vix jo la vida nova que vius tu? No més sé què contemplo tots els dies y que'l nou secret no'l sab ningú.

TEODOR LLORENTE

La llum de l'orb

A L'ENRIC FERRER Y PORTALS

Ell era un malaurat, privat de vista desde sa naixensa. Del món no coneixia més que les veus del vent, les xardors del folklorisme, sinó, en general, en tots els aspectes de la nostra eruditio. Però vul susitar particularment en aquella passió desenfrenada que arrossegava a molts a una adoració sense reserves a tot lo popular, que es causa de que no vegin la necessitat absoluta que en la transcripció de tots els tesoros de la literatura anònima del poble no es cap tasa facil y senzilla, que pugui realitzar l'intenció de qualsevol aficionat; al contrari, exigeix d'aquest que l'emprungi dues condicions: que si el poeta y que sigui orfe. Perquè eren poesies y eren crítiques realitzaren tant promesa feina en el camp de la nostra poesia popular en Milà y Fontanals y l'Aiguabarri. Perquè eren poesies y eren crítiques els seus autors han restat com models inimitables y difusius els Contes populars de Grim y els de Perrault, els de Muscens i els d'Andersen. Les llegendes y rondailes que encara viuen en el poble venen a ser com runes y enderrocs de grans monuments poèmatics que s'han anat destruint y transformant al pas devastador dels sifles. Doncs bé; el orfe asbrirà anyalar y distingir lo que resta en peu de la primitiva arquitectura, y lo que s'ha ensoriat o substituït ab creacions d'un altre esperit estrany, y el poeta, al seu torn, ab la virtut d'instruït podrà amplir aquests buids ab elements de la seva pròpia orfeia que transfigurin la ruma en un estat primitiu y li reintegrin el seu aspecte d'unitat d'entre l'esperit informador dels seus elements originals.

La traducció dels Contes de Perrault que ara ens ocupa, va dedicada, segons propria confessió dels seus autors, als nostres infants. Arts que està entrant a l'ort de l'infantesa. Art que esporta molt pedagògic, es important y sumament oportú reformar la campanya en defensa de contes y rondalles, d'aquestes illes volades de la fantasia, tant veilles com modernes, atacades y menyspreuades ridículament per l'intolerable pedanteria de molts pedagogistes moderns quells neguen tot valor educatiu y, encara més, les jutgen nocives per l'esterior dels in-

spira, sols serveixen en les hores de repòs d'aquella casa, el record de les paraules groixudes, de l'èster dringir dels gots de vidre sobre'l taulell, dels xarriquells gouts, de les bromes obseenes, dels rengues y miseries que sentia entorn seu.

Era sempre, així; sempre, desde que'l seu mateix entrava a aclarir la petita taverna, fent brillar els metalls d'airetes y mesurons, espurnjar com grosses gotes de rosada les copes nates, y posar escotes de pedreries falses en les ampolles dels aixarros aspositos, dels llums inversos, dels vins problemàtics; sempre, fins a les altres hores de la nit, quan darrera l'últim parroqui, el mosso ensenyant, tancaava les portes y apagava'l gas.

Y ell, l'orb, no la podia capir la poesia de la llum dels petits carrers grisos de la Barceloneta vila, ab els breus llumigars del sol, damunt les pedres acaronantament els balconets on vedjaven plantes mediterrànies y mates de juliol y herba bona; ni sentia'l plor de veure les carones anèmiques de les noies del valent que venien a proveir a la taverna. Sols sabia l'ur nom: Marieta, Conxita, Reparada, Lluïseta, Meret; elles eren qui reien a grans escotes de les bromes grases, l'hivern tots fredoliques, les manes roges de panamella, el nas il·lent y envermellit; l'estiu ab robes clares un poc marçades, el coll a l'alça y ab brots d'au-fabregà en els cabells.

La sentia a freqüència de la seva joventut, y se dàlia; y volia fer qualcom pera esser algú... oh! si ell pogés treballar, guanyar-se la vida...

— Y ara, benevit! Vés que vols fer, sense vistal—

Tenien raó. Què podia fer ell, velat!

Res; res més que menjar y beure; y bon goig encara.

Un dia va sentir que algú deia a son germe:

— Tant mateix, els de casa tava't han

fests. Aquests senyors tristes que volen entrarir tota l'humanitat arrancant fins als goigs més purs de l'infantesa, aquests asperits aiuxts que venen a esser la reinarnació moderna del tipu etern del domini, fan imminent aquell perill que ab sentia ironia com prevísor intuïtiv, senyalava en Santcugat-Esqueu quan, parlant precisament del llibre den Perrault, de tots els temps, fent alternar les traduccions dels models clàssics de literatura extrangera ab les produccions originals de la nostra llengua. Y ab gran auro ha inaugurat la tasca ab la publicació dels celebres «Contes de ma mère l'Oye», den Perrault, traduits deliciosament pels senyors Via y Martí, ab boniques ilustracions de l'Apel·les Mestres.

Però no han arribat a tant gran monstruositat; però han omenyat ja a oucents davant l'espiritu de l'infant aquest miratge de l'element meravellós ont arrela y se'nobreix en els nostres primers anys, la tòra de l'idealitat que ha d'embolir la nostra vida, y ont raja la font d'eterna joventut que renova les nostres energies espirituals rabejantles en els diolis inestroncables de la fantasia humana. L'infant es la poesia devinguenda realitat y per això la poesia es el seu dret aliment espiritual y en poesia s'han de transformar y absorbir tots els elements aportats a la seva educació. El món actiu sobre l'espiritu de l'infant principalment com meravellosa. La seva natural actitud es una constant admiració. Respectem, doncs, com cosa sagrada, aquesta expressió del món com meravellosa, articulada en tota la infinitud en la gran biblia de les mitologies y de les rondalles, y tinguem conscientia del gran valor educatiu y pedagogic que té en la vida humana aquesta sublimitat de l'Admiració, essència de l'infantesa, y que es, segons frase de Goethe, «el punt més alt ont pot arribar el nostre esperit.»

MANUEL DE MONTOLIU

Ma filla Irene

No sab ningú, ma filla benamada, el secret nostre, que en el cor guardo morta to creuen tots y soterrada, y encara vius y halenes pera mi.

Vens amorosa encara tots els dies com benèfica fada, a mon capell; veus amorosa encara com soles, y en desporta la tua angelical.

Balxes a l'hort y cuixes les millors roses, tremoixes de goig y de plor, y en la taula en que escriu el ramell pose, que la cambra perfuma y tot mon ser.

T'euig sempre pensativa y salades, s'han tornat raigs de sols tots cabells rullits, brilla ton front com alba lluminosa, y claritat major ompli tots ells.

T'euig sempre comunes y salades, y sense dirme res, m'estàs parlant; tot lo que vols, ho lloix en la mirada, y tot es doy y pur, tot es bo y sant.

T'euig al món divina Providència? T'euig ser mon seny ensonador? E' illustró engonyosa la presència? E' verdader miracle de l'amor?

Vius encara la vida que ans vivies? Vix jo la vida nova que vius tu? No més sé què contemplo tots els dies y que'l nou secret no'l sab ningú.

TEODOR LLORENTE

La llum de l'orb

A L'ENRIC FERRER Y PORTALS

Ell era un malaurat, privat de vista desde sa naixensa. Del món no coneixia més que les veus del vent, les xardors del folklorisme, sinó, en general, en tots els aspectes de la nostra eruditio. Però vul susitar particularment en aquella passió desenfrenada que arrossegava a molts a una adoració sense reserves a tot lo popular, que es causa de que no vegin la necessitat absoluta que en la transcripció de tots els tesoros de la literatura anònima del poble no es cap tasa facil y senzilla, que pugui realitzar l'intenció de qualsevol aficionat; al contrari, exigeix d'aquest que l'emprungi dues condicions: que si el poeta y que sigui orfe. Perquè eren poesies y eren crítiques realitzaren tant promesa feina en el camp de la nostra poesia popular en Milà y Fontanals y l'Aiguabarri. Perquè eren poesies y eren crítiques els seus autors han restat com models inimitables y difusius els Contes populars de Grim y els de Perrault, els de Muscens i els d'Andersen. Les llegendes y rondailes que encara viuen en el poble venen a ser com runes y enderrocs de grans monuments poèmatics que s'han anat destruint y transformant al pas devastador dels sifles. Doncs bé; el orfe asbrirà anyalar y distingir lo que resta en peu de la primitiva arquitectura, y lo que s'ha ensoriat o substituït ab creacions d'un altre esperit estrany, y el poeta, al seu torn, ab la virtut d'instruït podrà amplir aquests buids ab elements de la seva pròpia orfeia que transfigurin la ruma en un estat primitiu y li reintegrin el seu aspecte d'unitat d'entre l'esperit informador dels seus elements originals.

La traducció dels Contes de Perrault que ara ens ocupa, va dedicada, segons propria confessió dels seus autors, als nostres infants. Arts que està entrant a l'ort de l'infantesa. Arts que esporta molt pedagògic, es important y sumament oportú reformar la campanya en defensa de contes y rondalles, d'aquestes illes volades de la fantasia, tant veilles com modernes, atacades y menyspreuades ridículament per l'intolerable pedanteria de molts pedagogistes moderns quells neguen tot valor educatiu y, encara més, les jutgen nocives per l'esterior dels in-

spira, sols serveixen en les hores de repòs d'aquella casa, el record de les paraules groixudes, de l'èster dringir dels gots de vidre sobre'l taulell, dels xarriquells gouts, de les bromes obseenes, dels rengues y miseries que sentia entorn seu.

Era sempre, així; sempre, desde que'l seu mateix entrava a aclarir la petita taverna, fent brillar els metalls d'airetes y mesurons, espurnjar com grosses gotes de rosada les copes nates, y posar escotes de pedreries falses en les ampolles dels aixarros aspositos, dels llums inversos, dels vins problemàtics; sempre, fins a les altres hores de la nit, quan darrera l'últim parroqui, el mosso ensenyant, tancaava les portes y apagava'l gas.

Y ell, l'orb, no la podia capir la poesia de la llum dels petits carrers grisos de la Barceloneta vila, ab els breus llumigars del sol, damunt les pedres acaronantament els balconets on vedjaven plantes mediterrànies y mates de juliol y herba bona; ni sentia'l plor de veure les carones anèmiques de les noies del valent que venien a proveir a la taverna. Sols sabia l'ur nom: Marieta, Conxita, Reparada, Lluïseta, Meret; elles eren qui reien a grans escotes de les bromes grases, l'hivern tots fredoliques, les manes roges de panamella, el nas il·lent y envermellit; l'estiu ab robes clares un poc marçades, el coll a l'alça y ab brots d'au-fabregà en els cabells.

La sentia a freqüència de la seva joventut, y se dàlia; y volia fer qualcom pera esser algú... oh! si ell pogés treballar, guanyar-se la vida...

— Y ara, benevit! Vés que vols fer, sense vistal—

Tenien raó. Què podia fer ell, velat!

Res; res més que menjar y beure; y bon goig encara.

Un dia va sentir que algú deia a son germe:

— Tant mateix, els de casa tava't han

fests. Aquests senyors tristes que volen entrarir tota l'humanitat arrancant fins als goigs més purs de l'infantesa, aquests asperits aiuxts que venen a esser la reinarnació moderna del tipu etern del domini, fan imminent aquell perill que ab sentia ironia com prevísor intuïtiv, senyalava en Santcugat-Esqueu quan, parlant precisament del llibre den Perrault, de tots els temps, fent alternar les traduccions dels models clàssics de literatura extrangera ab les produccions originals de la nostra llengua. Y ab gran auro ha inaugurat la tasca ab la publicació dels celebres «Contes de ma mère l'Oye», den Perrault, traduits deliciosament pels senyors Via y Martí, ab boniques ilustracions de l'Apel·les Mestres.

Però han arribat a tant gran monstruositat; però han omenyat ja a oucents davant l'espiritu de l'infant aquest miratge de l'element meravellós ont arrela y se'nobreix en els nostres primers anys, la tòra de l'idealitat que ha d'embolir la nostra vida, y ont raja la font d'eterna joventut que renova les nostres energies espirituals rabejantles en els diolis inestroncables de la fantasia humana. L'infant es la poesia devinguenda realitat y per això la poesia es el seu dret aliment espiritual y en poesia s'han de transformar y absorbir tots els elements aportats a la seva educació. El món actiu sobre l'espiritu de l'infant principalment com meravellosa. La seva natural actitud es una constant admiració. Respectem, doncs, com cosa sagrada, aquesta expressió del món com meravellosa, articulada en tota la infinitud en la gran biblia de les mitologies y de les rondalles, y tinguem conscientia del gran valor educatiu y pedagogic que té en la vida humana aquesta sublimitat de l'Admiració, essència de l'infantesa, y que es, segons frase de Goethe, «el punt més alt ont pot arribar el nostre esperit.»

Però han arribat a tant gran monstruositat; però han omenyat ja a oucents davant l'espiritu de l'infant aquest miratge de l'element meravellós ont arrela y se'nobreix en els nostres primers anys, la tòra de l'idealitat que ha d'embolir la nostra vida, y ont raja la font d'eterna joventut que renova les nostres energies espirituals rabejantles en els diolis inestroncables de la fantasia humana. L'infant es la poesia devinguenda realitat y per això la poesia es el seu dret aliment espiritual y en poesia s'han de transformar y absorbir tots els elements aportats a la seva educació. El món actiu sobre l'espiritu de l'infant principalment com meravellosa. La seva natural actitud es una constant admiració. Respectem, doncs, com cosa sagrada, aquesta expressió del món com meravellosa, articulada en tota la infinitud en la gran biblia de les mitologies y de les rondalles, y tinguem conscientia del gran valor educatiu y pedagogic que té en la vida humana aquesta sublimitat de l'Admiració, essència de l'infantesa, y que es, segons frase de Goethe, «el punt més alt ont pot arribar el nostre esperit.»

Però han arribat a tant gran monstruositat; però han omenyat ja a oucents davant l'espiritu de l'infant aquest miratge de l'element meravellós ont arrela y se'nobreix en els nostres primers anys, la tòra de l'idealitat que ha d'embolir la nostra vida, y ont raja la font d'eterna joventut que renova les nostres energies espirituals rabejantles en els diolis inestroncables de la fantasia humana. L'infant es la poesia devinguenda realitat y per això la poesia es el seu dret aliment espiritual y en poesia s'han de transformar y absorbir tots els elements aportats a la seva educació. El món actiu sobre l'espiritu de l'infant principalment com meravellosa. La seva natural actitud

